

ፊልም “ማጨሎ”

ሰሎሞን ድራር

ብመንጽር ታሪኽ ሶፕ-አፔራ ብቐዳም 30 ሐምሌ 2022፡ አብ ኣዳራሽ ምምሕዳር ዞባ ማእከል፡ ነታ ንልዕሊ ክልተ ዓመትን መንፈቕን አብ መደባት ኤራ-ቲቪ ዝቐረበት ተኸታታሊት ፊልም ‘ማጨሎ’ - ወግዓዊ ምዝሃም ተገይሩላ። አብቲ ስነ-ስርዓት፡ ነታ ፊልም ዝድህስሳ ኣፈናዊ ወረቓቕቲ/ጽሑፋት ቀሪብን ነይረን። ሓንቲ ካብአተን ብደራሲ ሰሎሞን ድራር ዝቐረበት - ናይ ‘ጠብላሕታ’ ርእይቶ ወካሊት ኰይና ስለዝተራእየትና፡ ትሕዝቶኣ ከምዘለዎ ናባኹም ነብሎ ኣሎና። -መጀመርያ፡ አብዚ ዕዙዝ ኣጋጣሚ ጠብላሕታይ አብ ፊልም ማጨሎ ከቕርብ ዕድል ስለዝተሞህበኒ ኣመስግን። ንማሕበረ-ሰብ ፊልም ማጨሎ ኸኣ እንቋዕ ኣሓጎሰኩም እብሎም። ፊልም “ማጨሎ” ዓሌታ ሶፕ-አፔራ እዩ። አብ ዓለምና፡ ሶፕ አፔራ አብ ጥቅምቲ 20,1930 አብ ቺካጎ ሕ.መ.ኣመሪካ፡ ብፈነወ ሬድዮ እዩ ጀመሩ። አብ 31 ጥሪ 1949 ከኣ፡ “These are my children” እትብል ናይ ተለቪዥን ሶፕአፔራ ቀሪባ። ን24 መዓልቲ ምስ ተፈነወት ድማ ተቋሪጸ። እታ ከም ጀማሪትን ንነዊሕ እዋን ከም ዝኸደትን እትውሰድ ሶፕ-አፔራ “Guiding ሰሎሞን ድራር Light” እትብል ኰይና፡ አብ 1937 ብሬድዮ ጀመራ፡ አብ 1952 ናብ ተለቪዥን ዝተሰጋገረት እያ። ሶፕ-አፔራ ዝብል ስያመ ዝመጽአ፡ እቲ ናይ ሬድዮ ይኹን ተለቪዥን ተኸታታሊ ፊልምታት፡ ብኩባንያታት ኣፍሪይቲ ሳሙና ይምወል ስለዝነበረ እዩ። መለለዩ ሶፕ አፔራ፡ እቲ ፊልምታት ብተኸታታሊ መዓልታዊ ወይ ሰሙናዊ ዝፍኖ ምጻኑ ጥራሕ ዘይኩነስ፡ አብ ማሕበራዊ ህይወት - ማለት አብ ናይ ፍቕሪ ዛንታ፡ ምስጢራዊ ርክብ ጸታታት፡ ውሽምነት፡ ባእሲ ሰብኣይን ሰበይትን፡ ሽምግልና ኣዕሩኽ፡ ወዘተ ዘተኩረ ምጻኑ እዩ። ፊልም ማጨሎ’ውን በዚ መለለዩ እዚ እትግለጽ እያ። አብ ዝብዝሕ ሶፕ-አፔራታት ዓለምና፡ ብተደጋጋሚ ዝምረጹ ገጹ

ባህርያት፡ ሰላብቲ፡ መሰጥቲ፡ ውቁባትን ሃብታማትን እዮም። አብ ፊልም፡ ማጨሎ'ውን ደራስን ዳይረክተርን ተሓጋጋዚኡን፡ ከምቲ ናይ ቱርኪ ሃንን እናበለ ጸሕፊ አንስትና ዘሕርረልና ዝነበረ መሃነት ዝዓይነቶም ተዋሳኒቲ - አውራ ደቀንስትዮ እናአምጽኡ ብተምሳጥ ከም እንጽመድ ጌሮምና እዮም። አብ ሶፕ-አፔራ ዓለምና፡ ቀንዲ ዓማዊል ደቀንስትዮ እዮን። አብ ፊልም ማጨሎ'ውን ንዓሚቕኡ ህዩሳ ስለዘይተቐረብኩ መጽናዕቲ አይገበርኩን እምበር፡ ተመሳሳሊ ኩይኑ ይስምዓኒ። ፊልም “ማጨሎ” ማራኽኪ አርእስቲ ሓዛ እያ ጉዕዞአ ጀሚራ፣ ከመይሲ፡ ማጨሎ፡ አብ ዑደት መኽዳ፡ ሓሰር ብመስክ ምስ ተአልዮሉ፡ ንጉርድን ካልእ ገፊል-መፈልን ጸራሪጉ ጽሩይ ምህርቲ አብ ምምጻእ ዝሕግዝ መሳርሒ ብምዃኑ፡ ፊልም ማጨሎ ኸኣ፡ አርሓ መልእኽታ፡ አብ ዛንታአን ዝተኸስቲ ዘይቅርዑያት አካይዳታትን አበራትን ሓሒያ ምድርባይ ምዃኑ እያ ነጊራ። ብዓቕመይ ካብ ዝገበርኩዎ ምክትታል ከኣ፡ አብ ርእሲ'ዚ ብአርእስቲ ዝተመሓላለፈ ዓቢ ቁም-ነገር፡ እዞም ዝሰዕቡ ቁም-ነገራት ወይ መልእኽትታት እውን ክግንዘብ ክኢለ እየ። 1. ስግንጢር ገጸ-ባህሪ አብ ዘጋጥመሉ እዋን፡ በዓል-ቤት ወይ በዓልቲ-ቤት ይኹን አዝማድን ፈተውትን፡ አብቲ ሳዕቤናት ክንዲ ዘተኩሩ፡ ጠንቂ ከለልዩ ከም ዝግባእ ትምህር። ንአብነት ኤልሳ ስግንጢራዊ ጠባይ ክትሕዝ ከላ፡ በዓል-ቤታ ሰለሞን ይኹን ሓዋን ቤተ-ሰባን፡ ማዕረ-ማዕረቲ ዘይተቐለሰ ጠባያ እናተጓዕዙ ክቋዩቑ እንተዘይ ኩይኖም፡ ከምኡ ዘግብራ ዘሎ ምክንያት ኩን እንታይ ክኸውን ይኸእል? ዝብል ምርምር ክገብሩ አይፈተኑን። 2. ሰበይቲ፡ ከምቲ በዓል-ቤታ ንፋዕን ማራኽኽን ክኹነላ እትደልዩ፡ ንሳውን፡ ምስጢር ሓዳራ ንግዳም ዘይተውጽእን ሓዳራ እናገበረት ነብሳን ገዛአን እተመላኸዕን ምስ ዘይትኸውን፡ ጸገም ከም ዘንገፋ ትምህር። ንአብነት፡ ቲቲ ብርግጽ ቆልዑ ተዕቢ ነይራ፡ ግን ማዕረ-ማዕረኡ፡ ነብሳ ክንዲ ተልዕልን ገዛአ እትወጋግንን፡ ወዘልዘል አብዚሓ። ካልአይ ጌጋኣ ኸኣ፡ ሃንፋታ ንዮርዳ ብመልክዕ ዕላል ነጊራ። ዮርዳ ድማ፡ ነተን ናይ ቲቲ ሃንፋት መዝሚዛ ንጆሲ ለጊባቶ፡ ንሱ ኸኣ እተን አብ ቲቲ ዝሰአነን፡ አብ ዮርዳ ክደልዩን ክብል አንደልሂጹ። 3. ብውሑዳት ዝትግበር፡ ግን ከኣ ንቕኑዓትን ግልጸኛታትን ሰባት ዝግባእ ክቡር ዋጋ ዝህብ፡ ደፋር መልእኽቲ እውን ተዓዚበ። ሳሰ ንሰምሃር ንል ጆሲ አጥኒሰዎ ከብቅዕ፡ አብ ጥራሕ ጎልጎል ደርቢዮዎ። ጆን ብመንገዲ ሓትኖኡ ምስ ተላለያ፡ ሓትኖኡ ቁም-ነገረኛ ቁልዓ ምዃና ነጊራቶ። ምስ ለገባ ኸኣ ጥንሲ ከም ዘለዋን ንዕኡ ከም ዘይትኸውንን ብጋህዲ ነጊራቶ። ንሱ ድማ በቲ ቕንዕናአን ግሉጽነታን ተመሲጡ፡ በዓልቲ ሓዳሩ ጌርዋ። 4. “ንዕልቲ ሕማም ኩርምቲ” ዝብል ተመኰሮ፡ አብ ኩሉ አይኩንን ዝብል መልእኽቲ እውን ተመሓላሊፉ እየ። ንአብነት ሓፍቲ ገረንሰኣ፡ ምስ ሰበይቲ ሓዋ ጽቡቕ

ምሕዝነት ብምፍጣር፡ ነቲ ዘይእዱብ ጠባያትን ግጉይ ተግባራትን ገረንሰኦ፡ ብማዕረ ክቃወማኦ ተግዚብና ኢና። 5.ንደቂ-ሰብ ብግዳማዊ ትርኢቶም ኣይንፍረዶም ዝብል መልእኽቲ እውን ተመሓላሊፉ። ንል ገረንሰኦ፡ እቲ እትገብሮ መጸባበቂ፡ ንግኣ ኣመና ደስ ስለዝበላ ተብዝሐ ትንበር'ምበር፡ ቁም-ነገረኛ እያ። ብግዳማዊ ትርኢቶምን ፕሮቶኮላዊ ኣካይዳኦምን ዝምስጡ፡ ውሽጦም ግን ብልሽዎት ዝኹኑ ሰባት ስለዝርከቡ፡ ንመጽሓፍ ብገበሩ ኣይትፍረድ ተባሂሉ ዝተመሰለ ብዘይ ምክንያት ከምዘይኩነ ትምህርና። 6.ብኣንጻር እቶም” ወድና ኣይውዕሎን እዩ!” እናበሉ ዘይቅኑዕ ጥብቅና ውላዶም ዝገብሩ ወለዲ፡ ወለዲ ሳሰ፡ ነቲ ብግጉይ መንገዲ ዝጎግዝ ወዶም ከይደገፉ ኣራሚ ስጉምቲ ብምውሳድ ምቅላሶም እውን ኣገዳሲ መልእኽቲ እዩ። 7.ኣደ ሰለሞን ሓማት ክነሳ፡ ጌጋታትን ስግንጢርነትን ኤልሳ እናረኣየት ነብሳ ገቲኣ ሓዳር ወዳ ክጽብቐላ ምጽዓራ፣ ኣሕዋት ጆሲ “ሓውና እንድዩ” ከይበሉን ንሓዎም ከይነሓፉን ኣብ ጎድኒ'ታ ውጽዕቲ ደው ምባሎም፣ ሰለሞንን ዮናስን ሓቀኛታትን ውፋያትን ኣዕሩኽ ኩይኖም ምርካቦም ወዘተ በዛ ፊልም ዝተመሓላሊፉ፡ መርኢያታት ክብርታት ሕብረተ-ሰብና ዝኹኑ መልእኽትታት እዮም። ንምጥቕላል፡ ሕጽረት ዘይብሉ ዕዮ ክህሉ ኣይክእልን። ተኸታታሊት ፊልም ማጨሎ እውን ሃዩስቲ ዘናድይዎም ሕጽረታት ክህልዉዎ ከምዝክእሉ እኣምን። ይኹን-ምበር፡ ብርእይቶይ፡ ኣብ ታሪኽ ሶፕ-ኦፔራ ሃገርና ተዘካሪ ቦታ ዝሓዘትን ኣብ ናይ ቡርኪናፋሶ “ሰቱጊ ኣዋርድ” ተሳቲፋ ስም ሃገርና ዘጸውዑትን ስለዝኹነት፡ ንኹላቶም ኣብዛ ፊልም ኣበርክቶ ዝገበሩ ኣገናዕ ንበሎም እብል። ድሙቕ ጣቕዒት ከኣ ሃቡለይ!! ንእሽቶ ቅሬታይ ገሊጸ ክዛዝም። ፊልም “ማጨሎ”፡ ኣብ መበል 133 ክፋል (ኤፒሶድ)፡ ን2 ዓመትን 8 ወርሕን ምስ ተፈነወት እያ ተዛዚማ። ርግጽ፡ ሓንቲ ካብተን ክሳዕ ሕጂ ዝተሰርሓ ነዋሕቲ ፊልምታት ሃገርና እያ። ግና ዓዩይታ ነዊሓ ብምባል እንተኹይኖም ዛዚሞማ፡ ሶፕ-ኦፔራ ምጻና ዘንጊያም ኣለዉ እብል። ከመይሲ፡ እታ ኣብ መእተዊ ጽሑፊይ ዝጠቐስኩዎ “Guiding Light” እትብል ሶፕ-ኦፔራ፡ ን15 ዓመት ብሬድዮ፡ ን57 ዓመት ብተለቪዥን ብድምር ን72 ዓመት እያ ተፈንያ። እሞ፡ ፊልም ማጨሎ፡ ባህሪ ሶፕ-ኦፔራ ዝሓዘት ክሳብ ዝኹነት፡ ጀሚርና ምቅራጽና ኣየተሓሳስበናንዶ? እታ ኣብ 2 ሚያዝያ 1956 ጀሚራ ክሳዕ ዕለተ-ሞታ ግንቦት 2010 ማለት ን54 ዓመታት ኣብ'ታ “The world turns” እትብል ሶፕ-ኦፔራ ብሓንቲ ቀዋሚት ጠባይ ዝተዋሰኡት ሂለን ዋግነር፡ ኣብ መዝገብ ጊነስ ሰፊራ ክንሰምዕ ከለናኹ፡ “መኣስ ደኣልና ካብ ብንእሽቶኣም ጀሚርም ክሳዕ ዝኣርጉ፡ ወለዶታት ብዝናፍቕዎ ቀዋሚ ገጸ-ባህርይ ተወኪሎም ዝሰርሑ ተዋሳኢትና እንርኢ” ዝብል ቅንኢ ክሓድረናዶ ኣይግባእን? ንፊልም ማጨሎ

“ይኣኸላ” ዝበለ መዋሊኣ እንተኹይኑ ድማ፡ “ነፍሲ-ወከፍ ሰሙናዊ ዝፍኖ ክፋል ወይ ኤፒሶድ ናይታ ፊልም፡ ናቱ መልእኽቲ እናኣሕለፈ ከምዝገብኻ ኩይኑ ይወደነለይ” ድኣ ክብል ነይሩዎምበር - ባህሪ ሶፕላይት ከምኡ ስለዝኹነ- ናብ ምቅራጻ ክጓዩ ኣይነበሮን እብል። ብሕጂ እንጅምሮ ሶፕ- ኣፕራታት ከኣ ይቕሬታ፡ ንዝኹነ ተኸታታሊ ፊልም ኣይኩንኩን ዝብል ዘለኹ - ብሕጂ እንጅምሮ ሶፕ-ኣፕራታት በዚ መንፈሰዚ ክተሓዝ እላቦ። ደጊመ ንማሕበረ-ሰብ ሶፕ-ኣፕራ ማጨሎ፡ እንቋዕ መገብሎም እብል። የቐንደለይ!

ሓዳስ ኤርትራ

3 ነሓሰ 2022